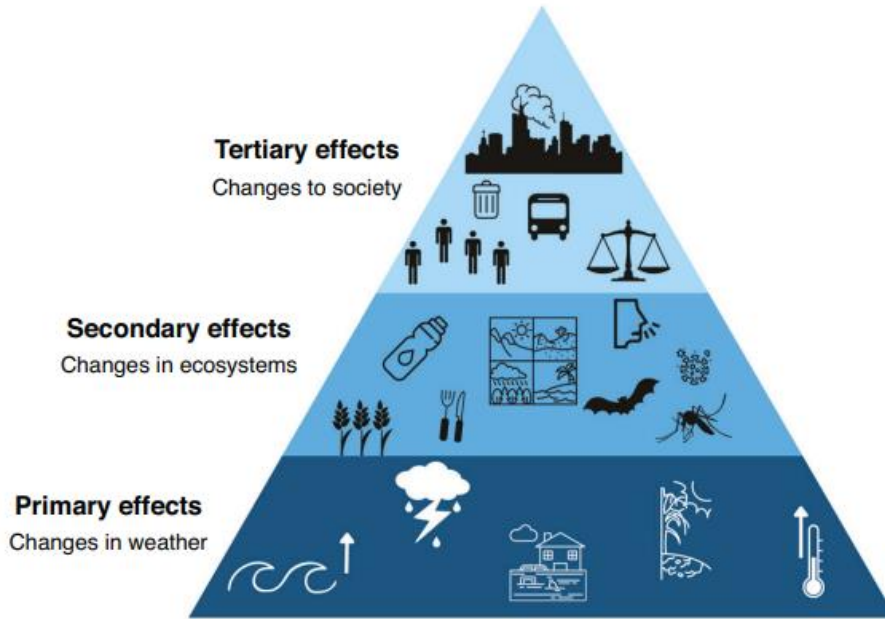

İklim Krizi ve Dezavantajlı Bireyler

İnsan kaynaklı iklim değişikliğinin olumsuz etkileri eşitsiz bir şekilde dağılmış durumda ve halihazırda savunmasız olan nüfuslara orantısız bir yük bindiriyor. Kadınlar, düşük gelirli bireyler, yaşlılar, engelliler, göçmenler ve azınlıklar iklim değişikliğiyle ilişkili olumsuz etkiler açısından en yüksek risk grubunda yer alıyor.

Çocuklar ve gelecek nesiller, önceki nesillere kıyasla orantısız bir iklim değişikliği yüküyle ne yazık ki karşı karşıya. Bölgesel sıcaklık değişimleri, kuraklık, yükselen deniz seviyeleri, gıda güvensizliği, kaynak kıtlığı, yerel coğrafya ve sömürgeciliğin mevcut eşitsizlikleri, iklim değişikliğine karşı kırılganlığı artıracak birçok faktörden sadece birkaçını oluşturuyor. İklim değişikliğinin olumsuz etkileriyle mücadele etmek için uyarlanabilir teknolojilere erişim, çocukları korumak için elzem; çünkü çocuklar kendilerini korumak için gerekli özerkliğe ve kapasiteye sahip değiller ve bunun yerine ailelerine, toplumlarına ve devlet kaynaklarına bağımlılar.

İklim değişikliğinin dezavantajlı popölasyonları etkileme biçimlerini daha iyi anlamak için, üç halkalı bir etki piramidine bakabiliriz. En alt kademe, insan kaynaklı iklim değişikliği nedeniyle meydana gelecek doğrudan hava ve iklim değişiklikleriyle ilgili iklim değişikliğinin birincil etkilerini içeriyor. Birincil etkiler, deniz seviyelerinin yükselmesi, aşırı hava olayları, artan sıcaklıklar ve kuraklığı içeriyor, ancak bunlarla sınırlı değil. İkinci kademede gösterilen ikincil etkiler, iklim değişikliğinin birincil etkilerine bağlı değişiklikler. Gıda ve su sistemlerindeki kesintiler, değişen ekolojiler aracılığıyla hastalık bulaşma yollarının değişmesi bunlar arasında yer alıyor. En üst kademede, iklim ve ekosistemlerdeki değişikliklerden kaynaklanan üçüncül etkileri ve uzun vadeli sosyal değişiklikleri ele alıyoruz. Üçüncül etkiler, iklim değişikliğinin bir sonucu olarak ortaya çıkan karmaşık, sosyo-politik, ekonomik ve kültürel tepkilerin bir sonucu olarak ortaya çıkacaktır.

İklim değişikliğiyle ilişkili olumsuz sağlık etkilerini azaltmak için sürdürülebilir çabalara öncelik verilmeli. Gelecek nesilleri korumak için vektör kaynaklı ve diğer iklime duyarlı hastalıklara karşı aşılar ve koruyucu teknolojilere acilen ihtiyaç duyulmakta. Ayrıca gençlerin seslerini duyurmalarını sağlamalıyız çünkü iklim değişikliğinin yükünü miras alacaklardır.

Halk sağlığı müdahaleleri önceliklendirilmeli ve herkes tarafından erişilebilir olmalı, öncelikli olarak maliyetli teknolojik çözümlere yatırım yapmak yerine altyapıya yatırım yapılmalıdır. İklim değişikliğinin bireyler ve toplumlar üzerindeki etkilerini daha ayrıntılı bir düzeyde anlamak için bilimsel araştırmalara ihtiyaç vardır. Dezavantajlı bireyler, yaklaşan iklim değişikliğinin en büyük yükünü taşıyacakları için araştırma, politika, hesap verebilirlik ve karar alma süreçlerine liderlik etme ve yönlendirme gücüne sahip olmalıdır.

15.07.2025

Uzm. Dr. Didem Yüzüğüllü

didemata8@gmail.com

Kaynakça

IPCC. Technical Summary. In Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change

https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_TS.pdf

Portner, H. O. et al. Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability, [https://journeytozerostories.neste.com/sustainability/ipcc-report-analysis-top-five-measureshalve-emissions-](https://journeytozerostories.neste.com/sustainability/ipcc-report-analysis-top-five-measureshalve-emissions-2030gclid=CjwKCAjwy_aUBhACEiwA2IHHQJrlxVAM3sKR6Q6c_yZPEOfcnYensRrrpWfjM9cSHog8ekPjRi1rxoCnXQQA_vD_BwE)

[2030gclid=CjwKCAjwy_aUBhACEiwA2IHHQJrlxVAM3sKR6Q6c_yZPEOfcnYensRrrpWfjM9cSHog8ekPjRi1rxoCnXQQA_vD_BwE](https://journeytozerostories.neste.com/sustainability/ipcc-report-analysis-top-five-measureshalve-emissions-2030gclid=CjwKCAjwy_aUBhACEiwA2IHHQJrlxVAM3sKR6Q6c_yZPEOfcnYensRrrpWfjM9cSHog8ekPjRi1rxoCnXQQA_vD_BwE)

Parsons, E. S., Jowell, A., Veidis, E., Barry, M., & Israni, S. T. (2024). Climate change and inequality. *Pediatric research*, 1-8.

Ali, S., Khan, Z. A., Azhar, M., & Raheem, I. (2024). Investigating the disproportionate effects of climate change on marginalized groups and the concept of climate Justice in Policy-Making. *Review of Education, Administration & Law*, 7(4), 369-381.